

DRŽBA

Držba lat. *possessio* – je faktická všeobecná moc nad věcí (hmotou). Na rozdíl od vlastnictví, které je právním panstvím, **je držba panstvím faktickým**. O držbě je možno hovořit jen tehdy splňuje-li toto faktické panství nad věcí dva požadavky:

- 1) **possessio corporalis – fyzické ovládní věci** – tělesné ovládní, vyjadřuje fyzický vztah mezi držitelem a věcí, kterou ovládá a
- 2) **animus possidendi – vůle ovládat věc jako vlastní** – vyjadřuje vůli držitele mít věc naprosto a úplně pro sebe, nakládat s ní jako s vlastní, jako s předmětem svého vlastnictví.

Pojetí držby:

- 1) **přesvědčení, že faktický stav odpovídá stavu právnímu** – držba je tedy projevem vlastnického práva
- 2) **opak bodu 1) tedy předpoklad, že není soulad mezi stavem právním a faktickým** – někdo je vlastník a jiný má věc v držbě. Proto bylo definováno, že držba je stavem faktickým a není samostatným právem, nýbrž pouhou skutečností, kterou se projevuje vlastnické právo. Držba tedy nebyla považována za právo, ale za skutečnost. Držba, ale byla pod praetorskou ochranou (interdikty).

Praetorská ochrana držby:

- 1) praetorské ochrana držby se opírala o představu, že mezi faktickým a právním stavem panuje nesoulad a držitelem byl podle práva především vlastník
- 2) vydržení – počátky v LDT; držba může mít samostatný význam a kdo určitou věc drží, musí být pokládán za jejího vlastníka

Animus possidendi – tedy fyzické ovládní věci, je nezastupitelný znak

Possessio corporalis – lze zprostředkovat skrze jinou osobu

Detence – je stav fyzického působení na věc, kterou vykonává ten, kdo má věc sice u sebe, nikoli však pro sebe. Detektor má fyzické ovládní věci, nemá však a nemůže mít vůli působit na věc jako na vlastní, př. vypůjčené věci, věci v úschově, detentorem však není spící osoba, které dá někdo něco do ruky.

Předmětem držby – mohla být jen věc, která mohla být předmětem vlastnického práva

Držba v dobré víře – držitel musí být přesvědčen, že je vlastníkem věci, anebo je přesvědčen že držbou nikomu nepůsobí újmu – tato držba je pak držbou spravedlivou

Držba ve zlé vůli – zloděj, lupič, nepoctivý nálezce - tato držba je pak nespravedlivá

Ochrana držby – držba jako faktický stav byla považována za projev práva vlastnického; o držiteli se předpokládalo, že je vlastníkem věci. Possessor měl i výhodné postavení při

procesu – byl zván **beatus possidens** – **blažený, protože drží**. Hlavním zdrojem ochrany byla praetorské interdikta:

1) interdikta sloužící k ochraně držby před rušením – interdicta retinendae possessionis:

a) **interdictum „Uti possidentis“** – „držte do budoucna tak, jak držíte“, toto interdictum se používalo při rušení držby **u nemovitostí**. (blíže např. Gaius IV. 160)

b) **interdictum „Utrubi“** – „u kterého z obou“ - toto interdictum se používalo při rušení držby **u movitostí**. (blíže např. Gaius IV. 160). Jeho princip spočíval v tom, že se rozhodne ve prospěch toho, kdo v posledním roce držel déle.

c)

2) interdikta sloužící k ochraně držby před jejím odnětím – interdicta recuperandae possessionis:

a) **interdictum de vi** – interdictum směřující proti užitému násilí, která směřovala proti tomu, kdo se násilím zmocnil držby pozemku – následek byla restituce, tedy navrácení držby původnímu držiteli. Interdictum prospívalo vypuzenému v roční lhůtě od vypuzení z držby.

b) **interdictum de vi armata** – interdictum proti násilí mimořádné intenzity – vypuzení s pomocí zbraní nebo tlupou lidí. Platila zde zásada, že ozbrojeným násilím nesmí být odňata držba ani tomu, kdo ji získal závadně.

Nabytí držby – držba, jak bylo řečeno výše, je faktický stav, a aby byla získána musel být tento faktický stav znovu realizován, tedy držbu nebylo možno převést, ale bylo ji třeba vždy **nabýt**; k tomu bylo zapotřebí possessio corporalis tak i animus possidendi.

Ztráta držby – je opakem nabytí držby, ale s tou výjimkou, že ke ztrátě postačí i jen jedna znak držby, tedy buď corporalis possessio nebo animus possidendi. Držba, ale také zanikla i smrtí držitele, zánikem právní subjektivity držitele.